

Kivinevan tuulipuisto Ky
 Miia Istolahti
 miia.istolahti @ etha-consultancy.com

Luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen lausunto, Kivinevan tuulipuisto Ky, Haapaveden lintuvedet ja suot FI1100001, Haapavesi ja Siikalatva

Kivineva tuulipuisto Ky on pyytänyt 10.10.2025 Lupa- ja valvontavirastolta (myöhemmin myös LVV) lausuntoa Kivinevan tuuli- ja aurinkovoimahankkeeseen liittyvästä Natura-arvioinnista. Natura-arviointi on päivätty 3.9.2025 ja sen on laatinut Ecobio Oy. Hanke sijoittuu Haapaveden lintuvedet ja suot Natura-alueen läheisyyteen.

1 Haapaveden lintuvedet ja suot Natura 2000-alue

Haapaveden lintuvedet ja suot on 3 616 hehtaarin laajuinen Natura-alue, johon kuuluu Ainalin lintujärvien kokonaisuus mataline, humuspitoisine järvineen ja lampineen. Alue on kansainvälisesti arvokas lintuvesikohde ja osa lintuvesiensuojeluohjelmaa. Sen vesilinnusto ja kahlaajalajisto ovat monipuolisia ja runsaita. Alueella on merkitystä geneettisen ja lajistollisen monimuotoisuuden ylläpitäjänä. Ainalin järvi- ja lampiryhmä on erityisen tärkeä muuttolintujen levähdys- ja sulkimispaikkana. Alueella on lisäksi suuri riistataloudellinen merkitys sekä arvokkaita perinnemaisemia. Natura-alueeseen sisältyvät laajat ja pääosin luonnontilaiset suoalueet Köyryrimpi -Ollikkaanrimpi ja Porerimpi ovat linnustoltaan monipuolisia ja sisältyvät soidensuojelun ohjelmiin. Natura-alueen suojelun perusteena ovat kuusi luontotyyppiä, 46 lintulajia sekä saukko.

Natura-alueen suojelun tavoitteena on säilyttää alueen ekologinen merkitys osana Natura verkostoa. Suojelun ja hoidon tavoitteena on turvata luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila luonnonmukaisten prosessien avulla, parantaa tarvittaessa elinympäristöjen laatua ja lajien elinvoimaisuutta ennallistamis- ja hoitotoimin sekä ohjata alueen käyttöä siten, että luonnonarvot säilyvät.

Natura-alueeseen kohdistuviksi uhkiksi on tunnistettu maantäyttö ja kuivatus (ojitus), lajikoostumuksen muutos (suksessio) sekä metsästys. Ojitukset lintuvesien ympäristössä ovat aiheuttaneet humuspitoisuuden lisääntymistä vedessä. Lisääntyvä kesämökkien rakentaminen ja metsästys- ja virkistyskäyttö aiheuttaa häiriöitä alueen linnustolle. -alueeseen kohdistuviksi uhkiksi on tunnistettu maantäyttö ja kuivatus

1.1 Natura-arviointi

Arvioinnin kohteena oleva hanke

Hankealue on noin 3822 ha kokoinen ja sijaitsee Siikalatvan kunnan länsiosassa. Hankkeessa on tarkoitus rakentaa 28 (VE 1), 20 (VE 2) tai 9 (VE 3) uutta tuulivoimalaa.

Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Lisäksi hankealueelle suunnitellaan kahta aurinkoenergian tuotantoaluetta.

Hankealue sijaitsee lähimmillään noin 3,6 kilometriä Natura-alueesta koilliseen.

Hankkeen osalta tarkastellaan kaksi 400 kV:n sähkönsiirtovaihtoehtoa, läntistä SVE 1:tä ja itäistä SVE 3:ta. Suunnitteilla olevista hankkeista lähimmät, Leuvannevan ja Taikkonevan tuulivoimahankkeet rajautuvat Kivinevan hankealueeseen lännessä ja luoteessa. Kivinevan hankealueen 30 kilometrin säteellä sijaitsee useita muita tuulivoimahankkeita.

Arvioinnissa esitetty näkemys Natura-alueeseen kohdistuvista vaikutuksista

Natura-arvioinnissa esitetty vaikutustenarviointi perustuu yhtä uhanalaista lajia lukuun ottamatta lähtötietoselvitykseen.

Vaikutusten arvioinnissa vaikutusten merkittävyyttä arvioitiin kohteen herkkyyden ja vaikutusten suuruuden perusteella hyödyntäen Byron (2000) mukaista luokittelukriteeristöä. Vaikutusalueena käytettiin metsän osalta 50 metriä, saukon osalta kolme kilometriä ja linnuston osalta vaikutusaluetta arvioitiin lajikohtaisesti. Lintujen osalta arvioinnissa on hyödynnetty Natura-alueen tietolomakkeessa käytettyä lajiryhmäluokittelua, jossa lintulajit ryhmiteltiin Natura-alueella ympärivuotisesti esiintyviin lajeihin, alueella pesiviin muuttolintuihin sekä alueella vain muuttomatallaan levähtäviin lajeihin.

Tuulivoima- ja aurinkovoimahankkeen vaikutusmekanismeina tunnistettiin avohakkuun kaltaisia vaikutuksia, kulutusvaikutuksia sekä pienilmaston, valo-olosuhteiden ja hydrologisista muutoksista aiheutuvia välillisiä vaikutuksia.

Eläinten osalta vaikutusmekanismeiksi esitettiin elinympäristöjen häviäminen, häiriövaikutukset, kulkuyhteyksien heikentäminen ja törmäyskuolemat.

Vaikutukset suojeluperusteena oleviin luontodirektiivin liitteen I luontotyypppeihin

Etäisyysyistä tuulivoimahankkeella ei arvioida olevan välillisiä tai välittömiä vaikutuksia Natura-alueen luontotyypppeihin. Sähkönsiirtovaihtoehto SVE 1 sijoittuu lähellä Natura-alueen Mellassalmennevan pohjoisimmille osuuksille laskevien virtausverkkojen latvaosia. Hydrologisia vaikutuksia ei kuitenkaan arvioida syntyvän, mikäli rakentamisen aikaiset toiminnot pidetään voimajohtoalueella ja ojien virtaamat sekä virtaussuunnat säilytetään ennallaan. Kivinevan tuulivoimahankkeen ei arvioida aiheuttavan luontotyypppeihin kohdistuvia yhteisvaikutuksia muiden alueen hankkeiden kanssa.

Vaikutukset suojeluperusteena oleviin luontodirektiivin liitteen II lajeihin

Natura-alueen suojeluperusteena olevaan saukkoon ei arvioida kohdistuvan välittömiä tai välillisiä vaikutuksia. Suoria vaikutuksia ei synny etäisyyden vuoksi, eikä vesistövaikutuksia saukon elinympäristölle Natura-alueella arvioida muodostuvan. Hankkeesta aiheuttaman melun ei odoteta nousevan tasolle, joka vaikuttaisi saukkoon yksin tai yhdessä muiden alueen tuulivoimahankkeiden kanssa. Sähkönsiirtoreitin rakentaminen voi aiheuttaa lyhytaikaisia ja vähäisiä häiriövaikutuksia

Vaikutukset suojeluperusteena olevaan linnustoon

Kivinevan hanke ei arvioida aiheuttavan suoria muutoksia Natura-alueen suojeluperusteena olevien lintujen elinympäristöihin, vaan mahdolliset vaikutukset liittyvät hankkeen normaalitoiminnan aikaisina häiriö- törmäys- ja estevaikutuksina Natura-alueen ulkopuolella. Vaikutukset kohdistuvat erityisesti Natura-alueen pesimälintuihin, joiden pesimäaikaiset lennot ulottuvat laajalle alueelle (mm. päiväpetolinnut ja lokit) sekä muuttolintuihin, jotka käyttävät Natura-aluetta muutonaikaisena levähdysalueenaan. Hankkeen sähkönsiirtolinjojen ai arvioida aiheuttavan lisääntyneitä törmäys- tai estevaikutuksia.

Vaikutusten ei ole arvioitu olevan merkittäviä yhdenkään kolmen arvioidun lajiryhmäkokonaisuuden kohdalla. Myöskään eri hankkeiden aiheuttamien yhteisvaikutusten ei ole arvioitu nousevan merkittäviksi.

Erikseen käsitellyn, salassa pidettävän suojeluperustelajin osalta hankkeen ei yksin arvioida aiheuttavan merkittävää törmäysriskiä missään hankevaihtoehdossa. Sama pätee myös sähkönsiirrosta toteutuksesta aiheutuviin vaikutuksiin. Sen sijaan hankkeiden yhteisvaikutusten osalta törmäysriski on arvioitu merkittäväksi, mutta ainoastaan Kivinevan hankevaihtoehdossa VE1.

Linnustoon kohdistuvien vaikutusten lieventämistoimiksi on arvioinnissa esitetty tuulivoimat pysäyttävää tutkatekniikkaa sekä voimaloiden lapojen lyhentämistä tai maalaamista.

1.2 Lupa- ja valvontaviraston lausunto Natura-arvioinnista

Natura-arvioinnin asianmukaisuus

Natura-arviointi on luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan tehtävä asianmukaisella tavalla. Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa edellytetty arviointimenettely on toimeenpantu luonnonsuojelulain 35 §:llä. Luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisen arviointi- ja lausuntomenettelyn tehtävänä on tuottaa objektiivista tietoa viranomaiselle sen varmistamiseksi, että hanke ei yksin tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa merkittävästi heikennä Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja.

Oikeuskäytännön mukaan asianmukainen arviointi sisältää täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, joilla voidaan hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily ehdotettujen töiden vaikutuksista kyseessä olevaan alueeseen (mm. asiat C-236/01, kohdat 106 ja 113, C-127/02, kohta 59, C-304/05, kohta 69). Arviointia ei voida pitää asianmukaisena, jos alueen luontotyyppejä ja lajeja koskevat tiedot puuttuvat tai ne eivät ole luotettavia eivätkä ajantasaisia (mm. asia C-43/10, kohta 115). Natura-arvioinnin tulee muodostaa itsenäinen kokonaisuus, jossa johtopäätökset perustellaan täsmällisiin tieteellisiin seikkoihin perustuen. Vaikutukset suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin tulee arvioida yksin ja yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa (mm. asiat C-127/02, C-6/04, C-98/03, C-538/09).

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että Natura-arviointi ei ole asianmukaisesti laadittu sen arvioimiseksi, heikentääkö arvioitu Kivinevan tuuli- ja aurinkovoimahanke niitä luonnonarvoja, joiden perusteella Haapaveden lintuvedet ja suot - Natura-alue on hyväksytty Natura 2000 verkostoon, vaan siinä on seuraavaksi käsiteltäviä puutteita.

Arvioinnin toteuttamistapa

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että Natura-arvioinnissa on asianmukaisesti tunnistettu Natura-alueen suojeluperusteena olevat luontoarvot. Natura-arvioinnissa esitetty hankekuvaus on riittävän kattava ja suunniteltujen rakenteiden sijainnit suhteessa Natura-alueeseen on pääosin havainnollisesti esitetty.

Natura-arvioinnissa vaikutusten merkittävyyttä on arvioitu kolmeen suuruusluokkiin (vähäinen, kohtalainen, suuri). Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että tällainen merkittävyyden arviointi ei vastaa luonnonsuojelulain 35§:n mukaisesta Natura-arviointia. Natura-arviointi tulee täydentää siten, että tuloksena on yksiselitteinen vastaus siihen, onko hankkeella merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin. Tarkastelu tulee tehdä alueen suojelutavoitteiden näkökulmasta, eli arvioinnissa on tarkasteltava suunniteltujen maankäyttötoimien vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena olevien luontoarvojen suojelutavoitteiden saavuttamiseen.

Selostuksen perusteella vaikuttaa siltä, ettei Natura-alueelle ole tehty yhden uhanalaisen lajin maastohavainnointia lukuun ottamatta lainkaan erillisiä maastoinventointeja, vaan arviointi pohjautuu lajien ekologiaan perustuvaan asiantuntija-arvioon. Lupa- ja valvontavirasto pitääkin puutteena, ettei Kivinevan hankkeessa kerättyä lintuhavaintoaineistoa esimerkiksi muutonseurannan osalta ole lainkaan hyödynnetty Natura-arvioinnissa. Arvioon sisältyy näin ollen epävarmuutta etenkin alueella levähtävien mutta myös pesivien, laajaliikkeisten lajien ravinnonhakulentojen sijoittumisen suhteen, sillä kyse on varsin pitkälle vain arvioijien tekemistä olettamuksista.

Lintujen kohdalla arvioinnissa on sovellettu Natura-alueen tietolomakkeessa käytettyä lajiryhmäluokittelua (Tyyppi: ”pysyvä”, ”pesivä” tai ”levähtävä”). Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että tämä olevan kyseenalainen lähtökohta, sillä se niputtaa yhteen fyysisiltä ominaisuuksiltaan ja ekologiaaltaan hyvin erilaisia lintulajeja, joiden herkkyys hankkeen eri vaikutusmekanismien suhteen vaihtelee huomattavasti. Lisäksi arvioinnissa ei ole huomioitu erikseen sekä pesivänä että levähtävänä populaationa suojelunperusteeksi sisällytettyjä lintulajeja, kuten esimerkiksi laulujoutsenta. Hankkeen vaikutuksia ja etenkin niistä aiheutuvaa lisäkuolleisuutta tai pysyvää karkotusvaikutusta ole myöskään ole suhteutettu tietolomakkeella esitettyihin eri lajien parimääriin ja siten niiden suotuisan suojelun tasoon.

Puutteena on myös, että hankealueen ja sähkönsiirron vaikutuksia ei käsitellä missään vaiheessa yhteenlaskettuna kokonaisuutena, vaan niiden vaikutukset on arvioinnin johtopäätöksissäkin esitetty erikseen. Lisäksi sähkönsiirtovaihtoehdon SVE1 arviointi on ulkoistettu Leuvannevan hankkeen YVA- ja Natura-arviointien yhteyteen, vaikka se olisi tullut huomioida vähintäänkin hankkeiden yhteisvaikutuksissa.

Yhteisvaikutusten arvioinnin osalta jää lisäksi epäselväksi, missä määrin esille nostettujen naapurihankkeiden muut sähkönsiirtovaihtoehdot tai Natura-alueen läheisyyteen jo rakennetut voimalinjat on huomioitu, vai onko niitä huomioitu lainkaan. Myös Natura-alueen lounaispuolelle sijoittuvan tuulivoimahankekeskittymän mahdolliset vaikutukset jäävät huomiotta muiden kuin Natura-alueella levähtävien muuttolintujen osalta. Lisäksi lajiryhmäkohtaisesti esitetyt arviot ovat varsin suppeita, eivätkä johtopäätösten takana olevat päättelyketjut tule täysin selkeästi perustelluiksi. Arvioinnissa on myös selkeitä ristiriitaisuuksia: arvioinnin mukaan kahden huomattavan tuulivoimakeskittymän väliin jääminen saattaa aiheuttaa merkittäviä vaikutuksia Haapaveden lintujärviä muuttomatkallaan levähdys- ja kerääntymisalueinaan käyttäville linnuille, mutta tästä huolimatta yhteisvaikutuksia ei arvioida merkittäviksi.

Edellä kerrotuin perustein Lupa- ja valvontavirasto toteaa, ettei hankkeen vaikutuksia yhdessä muiden hankkeiden kanssa Natura-alueen suojelunperusteena olevaan linnustoon ole arvioitu riittävällä tavalla. Linnustovaikutusten arviointia ei näin ollen voida pitää kokonaisuudessaan asianmukaisena.

Salassa pidettävän suojeluperustelajin osalta esitetyn erillisarvioinnin osalta Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että vaikutusarvioinnin pohjana käytettyjä lähtötietoja sekä tehtyjä selvityksiä voidaan pitää menetelmällisesti asianmukaisina, sekä ajallisesti että alueellisesti riittävän kattavina. Arvioinnin toteutustapaan liittyy kuitenkin etenkin eri hankkeiden yhteisvaikutusten osalta myös huomattavia puutteita, joiden takia arviointia ei voida pitää kokonaisuudessaan asianmukaisesti toteutettuna.

Vaikutukset suojeluperusteena oleviin luontodirektiivin liitteen II lajeihin

Saukon osalta esitetty arviointi perustuu asiantuntija-arvioon, jota voidaan pitää lajin elinympäristövaatimusten sekä tarkasteltujen alueiden luonto-olosuhteiden puolesta uskottavana ja asianmukaisena. Lupa- ja valvontavirastolla ei näin ollen ole sen suhteen huomauttamista.

Arvio vaikutuksista Haapaveden lintuvedet ja suot suojelutavoitteisiin

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että Haapaveden lintuvedet ja suot - Natura-alueen suojelutavoitteena on alueen olemassa olevan tilan säilyttäminen tai parantaminen. Koska Kivinevan tuuli- ja aurinkovoima-alueista sekä sähkönsiirrosta yhdessä muiden hankkeiden kanssa aiheutuvia merkittäviä heikentäviä vaikutuksia suojelunperusteena olevalle linnustolle ei voida poissulkea, suunniteltua toimintaa ei voida katsoa Natura-alueen suojelutavoitteiden mukaiseksi.

Arvioinnin toteutustapaan liittyvien puutteiden vuoksi on jossain määrin haastavaa muodostaa luotettavaa käsitystä hankkeen tuuli- ja aurinkovoimaloista aiheutuvasta haitasta linnustolle. Lupa- ja valvontavirasto toteaa kuitenkin, että Kivinevan hankealueen sijoituessa yli kolmen kilometrin etäisyydelle kyseisestä Natura-alueesta, voidaan yksinään sen tuuli- ja aurinkovoimaloista Natura-alueelle suojelun

perusteena olevalle linnustolle aiheutuva merkittävä heikentyminen epävarmuuksista huolimatta poissulkea riittävällä varmuudella.

Eri aurinko- ja tuulivoimahankkeiden ja niihin liittyvien sähkönsiirtolinjojen (mukaan lukien Kivinevan SVE1) aiheuttamista yhteisvaikutuksista ei sen sijaan ole arvioinnin toteutustapaan liittyvien puutteiden vuoksi mahdollista muodostaa kunnollista käsitystä. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että koska linnustovaikutusten arviointia ei näin ollen voida pitää kokonaisuudessaan asianmukaisena, ei Kivinevan hankkeesta yhdessä muiden hankkeiden kanssa Natura-alueen suojeluperusteena oleviin lintulajeihin (ml. erikseen arvioitu salassa pidettävä laji) kohdistuvia merkittäviä heikennyksiä pystytäkään luotettavasti poissulkemaan missään hankevaihtoehdossa.

Lupa- ja valvontavirasto yhtyy Natura-arvioinnissa esitettyyn näkemykseen, että hankkeella ei etäisyysyistä ole todennäköisesti merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleville luontotyypeille tai saukolle. Sähkönsiirtoreittivaihtoehto SVE 1 rakennetaan olemassa olevan voimalinjan viereen ja se ohittaa Natura-aluetta lähimmillään yli 500 m etäisyydellä.

Lieventävät toimenpiteet

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että koska hankkeesta aiheutuvia merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena olevalle linnustolle ei voida poissulkea, ovat lieventävät toimet tarpeen hankesuunnittelun jatkamiseksi. Arvioinnissa käytännön lieventämiskeinoja käsitellään kuitenkin hyvin yleispiirteisesti ja suppeasti; käytännössä ainoastaan uhanalaisen suojelunperustelajin osalta tuomalla esiin teknisiä ratkaisuja törmäysvaikutusten ehkäisemiseksi. Mitään yksityiskohtaisempaa suunnitelmaa ei kuitenkaan esitetä.

Lupa- ja valvontavirasto myös korostaa, että voimaloiden vähentäminen tai siirtäminen ovat käytännössä ainoa varma keino vähentää tuulivoimaloiden törmäys ja häiriövaikutuksia, koska tutkatoimisten pysäytysjärjestelmien toimivuudesta ei ole riittävän luotettavaa ja vertaisarvioitua tieteellistä näyttöä juuri kyseisellä lajilla Suomen valo- ja sääolosuhteissa.

Sähkönsiirron osalta on ohi mennessä mainittu, että sähkölinjojen aiheuttamaa törmäysriskiä voidaan lieventää asentamalla voimajohtoon soveltuvat lintujen huomiomerkit. Puutteena kuitenkin on, ettei tämän toteaman tueksi esitetä minkäänlaisia lajikohtaisia laskelmia. Myös huomiomerkitöiden yksityiskohtaisempi kuvailu puuttuu käytännössä täysin. Epäselvää myös on, vaatisiko merkinnät säännöllistä ylläpitoa taikka uusimista, jotta haluttu vaikutus säilyisi koko hankkeen elinkaaren ajan. Näin ollen arvio lieventämiskeinon toimivuudesta jää varsin heikkojen perusteluiden varaan.

Lupa- ja valvontavirasto muistuttaa, että Euroopan komission luontodirektiivin 6 artiklan säännöksiä käsittelevän ohjeen mukaan "lieventämistoimenpiteitä tarkastellaan 6 artiklan 3 kohdan yhteydessä, ja ne ovat kiinteä osa hankkeen eritelmiä tai edellytys hankkeen hyväksymiselle. Jokainen toimenpide on kuvattava yksityiskohtaisesti ja täsmennettävä, miten se poistaa tai vähentää todettuja haitallisia vaikutuksia ja miten, milloin ja kuka sen toteuttaa ja millaisia järjestelyjä otetaan käyttöön toimenpiteiden vaikuttavuuden seuraamiseksi ja tarvittavien korjaavien toimenpiteiden toteuttamiseksi."

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, ettei edellä mainitussa ohjeessa esitetyt tietovaatimukset tule lieventämistoimenpiteiden osalta tässä arvioinnissa täytetyiksi, eikä tuulivoimaloiden osalta esitettyjen teknisten ratkaisujen tai sähkölinjojen huomiomerkintöjen riittävyyttä merkittävien haitallisten vaikutusten vähentämiseksi näin ollen ole riittävällä tavalla osoitettu.

Arvioinnin mukaan Kivinevan ja Leuvannevan tuulivoimahankkeiden hankevastaavien tulee merkittävien yhteisvaikutusten lieventämiseksi neuvotella yhteisistä vaihtoehtoisista toteutustavoista esimerkiksi tarkastelemalla uhanalaisen lajien kannalta merkittävimpien voimaloiden sijoittelua uudelleen. Lupa- ja valvontavirasto pitää tätä kannatettavana, mutta huomauttaa, että uskottavien lieventämiskeinojen suunnittelu ja toteuttaminen edellyttää ensin asianmukaisen vaikutustenarvioinnin toteuttamista, jotta merkittävät haitalliset vaikutukset voidaan luotettavasti poissulkea.

Natura-arvioinnissa suositeltiin huomioimaan sähkönsiirtoreitin SVE 1 rakentamisen yhteydessä hydrologiset vaikutukset siten, että työkoneiden liikuttaminen, materiaalien varastointi ja maiden läjitys rajataan voimajohtoalueelle ja olemassa olevien ojien virtausmäärien ja -suuntien pysymisestä ennallaan huolehditaan. Lupa- ja valvontavirasto pitää mainitut lieventämistoimenpiteet kannatettavana etenkin Ritukkaperän alueella, jossa rakentamisalue on ojaverkoston kautta yhteydessä Natura-alueeseen kuuluvan suo-osaan.

Seuranta

Natura-arvioinnissa seurannalla varmistetaan lieventävien toimenpiteiden täytäntöönpanon onnistuminen (Komission tiedoksi C(2021) 6913 Final). Seuranta on kohdennettava niihin suojeluperusteisiin, joiden heikentyminen on poissuljettu lieventävillä toimenpiteillä. Seurantasuunnitelma on oleellinen osa sellaista Natura-arviointia, jossa muuten mahdollisesti merkittäviä vaikutuksia lievennetään. Seurantasuunnitelman tulee sisältää odotettujen tulosten eli hypoteesien asianmukaisen dokumentoinnin.

Seurannalla ei voida korvata sitä, että Natura-arviointi- ja lausuntomenettelyn perusteella merkittävien vaikutusten syntymättä jäämisen on oltava varmaa (EUTI C-239/04, C-142/16). Tästä huolimatta Lupa- ja valvontavirasto pitää tärkeänä, että seuranta on riittävän laaja havaitsemaan myös yllättäviä vaikutuksia.

Arvioinnissa ei ole kuitenkaan esitetty lainkaan suunnitelmaa Natura-alueen suojeluperusteena olevan uhanalaisen lajin seurannasta, vaikka sen osalta esitetty arviointi on ehdollinen sille, että siihen kohdistuvia merkittäviä yhteisvaikutuksia lievennetään. Muutoinkin seurannan osalta esitetty selostus jää puutteelliseksi, sillä merkittäviä haitallisia vaikutuksia ei toistaiseksi voida poissulkea muunkaan suojelunperusteena olevan lintulajiston osalta.

1.3 Lupa- ja valvontaviraston johtopäätös Natura-arvioinnista

Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa hyväksyntänsä suunnitelmalle tai hankkeelle vasta varmistuttuaan siitä, ettei suunnitelma tai hanke vaikuta kyseisen Natura-alueen koskemattomuuteen.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hankkeelle voi myöntää luvan tai suunnitelman hyväksyä vain, kun Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin kohdistuvat merkittävästi heikentävät vaikutukset ovat poissuljettuja (LSL 39 §).

Lupa- ja valvontavirasto yhtyy Natura-arvioinnissa esitettyyn johtopäätökseen siitä, ettei hankkeesta etäisyyden takia aiheudu heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleville luontotyypeille eikä luontodirektiivin liitteen II lajille saukolle.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, ettei linnuston osalta esitettyä vaikutustenarviointia voida pitää asianmukaisesti toteutettuna. Näin ollen Natura-arviointi ei anna edellytyksiä merkittävien heikentävien vaikutusten poissulkemiseen. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että linnuston osalta esitettyä vaikutusten arviointia on täydennettävä seuraavalla tavalla:

- Vaikutusten arviointimenetelmä tulee vastata luonnonsuojelulaissa 35§ säädettyä vaatimuksia sekä Euroopan komission ohjeita.
- Eri hankkeiden aiheuttamien yhteisvaikutusten osalta esitettyä arviointia tulee laajentaa ja selkiyttää, ja sen johtopäätökset tulee perustella tarkemmin huomioiden sekä Natura-alueen lounais- että koillispuolella sijoittuvat laajat tuulivoima-alueet.
- Arvioinnissa tulee huomioida myös muiden vireillä olevien hankkeiden, kuten Leuvannevan ja Taikkonevan tuulivoimahankkeen, sähkönsiirtolinjat. Arvioinnissa tulee tarkastella, missä määrin suunnitellut voimajohdot lisäävät jo rakennettujen voimalinjojen aiheuttamaa törmäys- ja sähköiskuriskiä, ja onko mahdollisten merkittävien heikentävien vaikutusten raja niiden kohdalla jo ylitetty. Törmäyksistä mahdollisesti seuraava lisäkuolleisuus tulee suhteuttaa tietolomakkeella esitettyihin yksilömääriin.
- Sekä hankealueen että sähkönsiirron vaikutusten lieventämiskeinot ja niiden käyttö tulee määritellä yksityiskohtaisemmin, ja niiden teho tulee perustella nykyistä tarkemmin.
- Merkittävien haitallisten vaikutusten lieventämiseen on sitouduttava asianmukaisin keinoin.

2 Asian käsittelijät

Asian on esitellyt ylitarkastaja Antje Neumann ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Johanna Kullas Lausunto on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on lausunnon viimeisellä sivulla.

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihde: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/21469/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/21469/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Neumann Antje 13.02.2026 11:36

Ratkaisija Kullas Johanna 13.02.2026 12:43